

СРАВНИТЕЛНА ХАРАКТЕРИСТИКА НА ОБРАЗИТЕ НА АХИЛ И ХЕКТОР

Главните герои в поемата „Илиада” на Омир са Ахил и Хектор. Възвишеността и правдивостта на „Илиада” се дължат преди всичко на тези двама герои. Като типични епически герои, те носят в себе си всички черти на героическия епос.

I. ОБЩИ ЧЕРТИ НА ЕПОСА В ОБРАЗИТЕ НА АХИЛ И ХЕКТОР

1. Митологическа основа на образите.

Образите и на двамата герои са взети от митологията.

- **Ахил** е син на цар Пелей и морската богиня Тетида. Той е най-силен между ахейците, дошли при Троя, и съзнава силата и величието си. Те са му подарени от боговете. Съдбата му е предопределена: да участва в Троянската война, да загине млад, но достигнал слава. Той е галеник на боговете. Много от тях го покровителстват, а между тях най-много Атина Палада и Хера - най-могъщите богини на Олимп.
- За разлика от Ахил, **Хектор** няма божествен произход. Той е първороден син на троянския цар Приам и Хекуба. Закрилият го Аполон и Афродита - богове на изкуството и любовта. Тяхната стихия не е войната и затова, когато Зевс решава с жребий съдбата на Хектор, те го изоставят.

2. Омировият герой - идеал за човек и воин.

а) Физическата сила - основно качество на Омировия човек

Като типични епически герои, Ахил и Хектор възплъщават идеала на Омир за човек и воин. Едно от основните им качества е физическата сила. Тя се усеща в снажния и мощен ръст на героите. Те са по-силни от обикновените хора, защото стоят по-високо от тях в обществото.

б) Духовната красота на двамата герои

Физическата сила и красота на Ахил и Хектор естествено преминават в красота и качества на ума. Съчетават се хармонично с високи нравствени добродетели. За тях ценно е всичко, свързано с благого на колектива, защото Ахил и Хектор олицетворяват народната съдба.

б) Основни войнски и нравствени добродетели на Ахил и Хектор

За двамата герои основна цел на живота е славата - за себе си и за рода. Заветът тогава е бил: „Постоянно да се отличаваши с доблестта си и да имаш превъзходство над всички, да не срамиши рода на баща си.”

Чувството за дълг и чест помага на Хектор да преодолее страха и да приеме двубоя с Ахил (XXII песен). То става причина и за гнева на Ахил, донесъл безкрайни беди на ахейците. И двамата герои са жертвоготовни - избират смъртта пред безславния живот.

- Ахейците могат да превземат Троя само ако **Ахил** е начело.
- Троя устоява десет години на обсадата само защото **Хектор** ръководи отбраната ѝ.

3. Принципи на епическия стил, свързани с изграждане образите на Ахил и Хектор.

Общите черти в образите на Ахил и Хектор ги определят като типични герои на класическия героически епос. Чрез тях Омир изразява преклонението си пред старината. (*Според историците, в „Илиада“ е отразена древната микенска епоха - XII в. пр. Хр., която отстои с около 500 години от времето, когато твори Омир - VII в. пр. Хр.). В поемата се преплитат архаично и съвременно.*

II. РАЗЛИЧИЯ МЕЖДУ АХИЛ И ХЕКТОР

1. Външност на Ахил и Хектор.

Героите са носители и на индивидуални качества, които ги правят много различни един от друг. Ахил и Хектор принадлежат на света на старината, която в класическия героически епос се смята за образец за подражание от новите поколения. Затова те са идеализирани герои. Конкретизацията е постигната чрез постоянни епитети, представящи героите.

- **Ахил** е „бързоног“, „божествен“, „исполински“, „богоподобен“, „превъзходен“
- **Хектор** е „меднохитонен“, „славен“, „блестящ“, „снажен“ и др.

2. Специфичното в характерите на Ахил и Хектор.

а) Показани ли са в развитие характерите им?

Характерите на двамата герои са представени като напълно изградени, с утвърдени качества, а не в развитие.

Ахил въплъщава всичко най-съвършено от гледна точка на воинска доблест. Той е мъжествен, величествен, не познава страх пред врага, има високо самочувствие и гордо съзнание за своята сила. Суровият и непоколебим воин обича родината си и чрез ненадминати сравнения Омир разкрива устрема му в битката. Проявява жестокост, когато е оправдана (смъртта на приятеля Патроклъ). Образът му е конкретно-исторически обусловен, но същевременно неповторим. За древногръцкия свят Ахил е въплъщение на националния идеал. Образът на Пелеевия син е сложен, изграден на основата на антитезата. Героят е и безкрайно честолюбив, защото се обижда до такава степен на Агамемнон, че отказва да участва в по-нататъшни бойни действия. Мъж с чувствително сърце - плаче на брега на морето пред своята майка (I песен). Затова го определят като „една от най-сложните фигури в античната литература“. В образа на Ахил са събрани противоположни качества, характеризиращи го като герой от по-старо, варварско време.

Хектор удивлява с храбростта и самоотвержеността си, а някои черти го правят по-земен, по-човечен, нравствено богата личност. Чувството за дълг на Хектор прераства в патриотично самосъзнание. За него няма повисша цел от щастието на Троя. Допуска грешки, но ги изкупва с храброст и в крайна сметка с живота си. Чрез образни сравнения Омир представя войнското величие на Хектор: „подобен на черен орел“, който с устрем напада „ято от птици крилати“. Той е по-разсъдлив от Ахил, търси по-разумни решения. Готов е дори на компромис - в XXII песен за миг допуска възможността да се

спогоди с Ахил и да уредят конфликта по мирен начин, но гордостта му не му позволява. Предусещайки гибелта си, троянецът е стъписан пред лицето на Ахил и побягва, но проявеният страх не намалява героизма му. С благородство и достойнство предлага на Ахил да не оскверняват трупа на победения. Така Хектор се проявява като чувствителен и мислещ човек за разлика от заслепения от стремежа към мъст Ахил. Образът на Хектор е по-обаятелен, защото освен искрен патриот, той е любящ баща и съпруг. В трогателната сцена на прощаването с Андромаха, Хектор отправя гореща молба към боговете да запазят живота на сина му, свързвайки го с надеждите за Троя. Затова Хектор е пленителен както с воинските си качества, така и с човешките си добродетели, които го представят като герой от по-ново време.

б) С какви средства Омир подчертава разликите у Ахил и Хектор?

Омир изобразява реални страни от характеристиките на героите, но следва епическа норма, която потопява човека в светлината на идеала. Художествените изразни средства, с които Омир си служи, най-често са: многократни повторения, постоянни епитети, разнообразни сравнения, тържествена реч.

III. ОТНОШЕНИЕТО НА ОМИР КЪМ АХИЛ И ХЕКТОР

Омир обича **Ахил**, защото това е неговият идеал за епически герой, но влага и частица от своята любов в образа на човека **Хектор**.

- Величието на **Ахил** е осветено от отблясъка на пожарите на ахейския свят - свят на грабежи и войни.
- В образа на **Хектор** Омир изразява своята вяра в човека. Той избира вожд от враждебния лагер и въплъщава в него мечтата си за човека, представите си за истинско човешко благородство. Хектор е предшественик на мирния живот, а Омир оценява мира като най-важна човешка потребност.

Героите на Омир са рожби на своето време. При тях индивидуалността се отделя от типичното, но не като психологическа характеристика, а външно, като единство на духовно и физическо.